

বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়



স্বর্ণময়ী যোগেন্দ্রনাথ মহাবিদ্যালয়



চতুর্থ সেমিস্টারের অর্তগত এস ই সি-টু কোর্সের জন্য উপস্থাপিত
প্রকল্প পত্র :- ‘রবীন্দ্র ছোটো গল্পের শিশু চরি,

শিক্ষার্থীর নাম:- রিয়া প্রামাণিক

ক্লেইমিস্টার :- চতুর্থ

পত্র এস ই সি-টু

রেজিস্ট্রেশন নং :- VU211040232 OF 2021-2022

রোল নং :- ১১১৪১৫২-২১০০২৪

শিক্ষাবর্ষ - ২০২২-২০২৩



Phone: 9932873484/7501133806

SWARNAMOYEE JOGENDRANATH MAHAVIDYALAYA

Govt. Aided General Degree College | Estd.: 2014
At-P.O.: Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: Purba Medinipur, PIN 721650
www.sjmahavidyalaya.in Email: sjmahavidyalaya@gmail.com

CERTIFICATE

This is to certify that Ridee Phamnik Roll: 1114152 No: 210024,
Reg.No:- V211040222 of 2021-2022, a student of B.A. 4th Semester (Honours),
Bengali Department, Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya for the session 2022-2023; submitted
his/her project report for partial fulfillment of the syllabus of SEC-2,(CBCS) prescribed by Vidyasagar
University. The project has been prepared under the supervision of Dr. Madhumita Basu and Surajit
Mandal and ready to place before examiner for evaluation.

Banerjee

Dr. Ratan Kumar Samanta
Principal
S.J Mahavidyalaya

Principal
Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad :: Purba Medinipur :: Pin-721650

Supervisors

M Basu

Dr. Madhumita Basu
Assistant Professor & HOD
Department of Bengali.

S.J Mahavidyalaya

Head of the Department,

Department of Bengali

Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: Purba Medinipur, Pin-721650
Surajit Mandal

SACT-I, Department of
Bengali

S.J Mahavidyalaya
Mahavidyalaya

Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

গ্রন্থালয়ে :-

এই বাক্সা মাছিতে অকলীন চিরোফ করতে
আবশ্যিক উপযুক্তি মাছিয়ে দিব্যান্তি,

স্বীকৃতাবে দোকানে

শ্রীমতাবন্ধ পিশী,

Ram
Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

ବୁଦ୍ଧମୟ ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନରେ ଚାହୁଁତିଗମନେବେ କିମ୍ବା ଚାହୁଁ

ଅବଶ୍ୟକ : ଯୁଦ୍ଧକାନ୍ତିର ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନରେ ଚାହୁଁତିଗମନେବେ ଏକବିଧି
ପ୍ରକଳ୍ପିତ ଲାଭକ୍ଷୟ, ଆବଶ୍ୟକ, ଚାହୁଁତିଗମନେବେ କିମ୍ବା
ଲାଭକ୍ଷୟ, ଅନ୍ତିମ ପ୍ରକଳ୍ପିତ ଲାଭକ୍ଷୟ; ଅନ୍ତିମେତ୍ର, କାମକଳୀ; ବିଶ୍ୱାସ
ଓ - ଅନ୍ତିମାବ୍ରତ ଏବଂ ଧାରଣିକ, ଲାଭକ୍ଷୟଲୀ-କାମକଳୀରେ
ହିସ୍ଥେତ୍ର ଅନୁଭାବ୍ୟ ଦ୍ରୁତିଗମନେବେ ରହୁଥିଲା
ଆମେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଲୋବେଳ ପ୍ରସ୍ତରାୟ ଲାଭ କରିବୁଣ୍ଟ
ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନମ୍ବା ରୁହୁରୁ ଆମେରିବୁବେ ଅନ୍ତକଳିନି ବ୍ୟାଜକ କାମାତ
ଅବଶ୍ୟକ କାମାତରେ ସିଳାତ ଓ ଅନ୍ତିମିତିମନୀ ଦୋଷାଙ୍କାରୀଙ୍କ
ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନରେ ଦ୍ରୁତିଗମନେବେ କରିବୁଣ୍ଟ, କିମ୍ବା ମେହନ୍ତ
କିମ୍ବା ଲୋହୀ କୌଣସିତ କରିବୁଣ୍ଟ, ଅନ୍ତିମିତ୍ତ
ଚାହୁଁତି କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଭାବ୍ୟ କାମକଳୀରେ ଚାହୁଁତି ଏବଂ ବହୁମାନ
କିମ୍ବା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାମକଳୀରେ ଅନ୍ତିମିତ୍ତ କାମକଳୀରେ
ପାଠକଙ୍କରେ ଦ୍ଵୀପରେ ଗାନ୍ଧୀ ବୁଦ୍ଧରେ ଆମେ ପାଠିବିତ କାମକଳୀ
ଦ୍ୱୟ ଗାନ୍ଧୀ ଚାହୁଁତି, ଗାନ୍ଧୀ ଦୁଃଖ, ଗାନ୍ଧୀ ଅସ୍ତ୍ରୀୟ, କୁ ବର୍ଣ୍ଣାତ୍ୟ
ଦୋଷିକାରୀ ଗାନ୍ଧୀ ଉତ୍ସବାଙ୍ଗିକ ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି, ଉତ୍ସବି ପ୍ରମାଣିତ
କିମ୍ବା ଅବଶ୍ୟକ ଅନ୍ତକଳିନି ଦ୍ଵୀପରେ ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି
କିମ୍ବା ପ୍ରକଳ୍ପିତ ଆମେରି ମୁଦ୍ରା ଦେଇବେ, ଅନ୍ତକଳିନି ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି
ଦେଇବେ ଆମେରି ତାମେ ଦେଇବେ ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି, ଉତ୍ସବି ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି
ପ୍ରକଳ୍ପିତ ଆମେ ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି ଦେଇବେ, ଉତ୍ସବି ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି
ପାଠକେ ଅନ୍ତକଳିନି ଉତ୍ସବି, ଏ ପାଠକେ ଲାଭ, ଉତ୍ସବି
କାମକଳୀ - କାମକଳୀ, ଦ୍ଵୀପରେ ଗାନ୍ଧୀନାମ୍ବୁଦ୍ଧି ଅବଶ୍ୟକ
କାମକଳୀଙ୍କ ଅନ୍ତକଳିନି ଅନ୍ତକଳିନି ଅନ୍ତକଳିନି ବିଭିନ୍ନ

কাহুঁ আগে বুবিল্লনা ঘোরু অৱৰ্ষি অমৃত, তিনি অজ-
 বিবে নাজুকস্ব ও নাজুকিলেন দুষ্ট উড়িলেন, কেমনো
 প্ৰবিলাত কিকিছ হোড়ালিতি নিজে কুনও কৰতেন,
 অঙ্গোলীন অমাতু—অত্যন্ধাৰেতে দুবৃত্তপূৰ্ব ধূমিকা
 বাধেন অঞ্চনী বাজিষ্টু, দিক্ষেৱ নৰীন্দ্ৰ কুমাৰেই
 অছুদিত ইয়েতে বুবিল্লনা ঘোরু অৱৰ্ষি অমৃত,
 তাৰ প্ৰবতীয় বুচলা বুবিল্ল বুচলাৰলি! লালিতিকা ধূলি
 প্ৰবলিমিত ইয়েতে, ১৭৪১ আলেৱ দণ্ডালম্ব হোড়াভৈ-
 কেৱ বাঢ়িতে বুবিল্লনা ঘোরু কেমনিতু ক্ষুণ্ণতাৰ
 কাহুঁ, মুড়ুয় পৰ অজনি মেৰিয়ে জোলিতে তাৰ
 কাহিয়াকুৰ অজ্ঞতে ধূমিতুম্ব জেধুৱ, তিছুতে তুলা-
 দেৱ বাগলী তীবণেৱ কিছুন্তে কেঁকে তীকৃত পুলৈ
 উড়িয়ে দৰবেতে বিষ্ণু কৰিব তাগিয়ুকৰ্ম, জুচিলিত
 পুকুলী কুবশুয়াৰ পৰিবেতে বুবিল্লনাৰে কানিত বুড়ু
 প্ৰবলিমিত ইয়েতে 'তোতোকাহিনি' নামে, কিন্তু তজ্জেব
 কৰিব কুঁতুকলো মিকেমিতু হুকে তোতোপাথোৱ মতো
 কেকাৰেতে যে তুলা মুড়ু ছাতে; কেখক নিয়ৰু দুষ্টী
 একুতে যে কেমাই শুলু বিচৰেতেন 'তোতোকাহিনি'তে,
 অগিলুবীয় তোলাৰ ধোঁটা তৰী কৰয়ে রণেৱ লাখিতে
 কৰী কাহুঁ কিকিষ কাহুঁ তোলাৰ আলাকুকৰ দেৰ্ছি
 চলে অহ নামে, তাৰ নামালাগি রক্ত ইয়, কেৰে
 সুত পুনৰ্ধীতকে বুড়ু দেখতে অসে বুড়ু পুনৰ্ধ-
 িকে পিচিলালেন, তে হুৰ কৰিবল মাঝে কৰিললা,
 কেৱল তাৰ মেজে গাপি মুকু পুৰীৰ কৰমলা

ଆଜା ସତାର୍ଥ ନାୟକ୍ କମରିଟେ ଲାଲୋ, ହୁଣ୍ଡିଗାରୀ
 ପିଙ୍ଗଳ କିମ୍ବା ଦ୍ୱାକାଶ କାଂଟିଚିପ୍ ଅଫିନ କବେ ବୀଜୁ
 ଲାଘ କୋକବନୀନ ବାଜାନୀ ଦୁଲେ-ଦୁଲ୍ମାଦ୍ଵୀର ହୁନ୍ଦାର
 ଦୂରି ଉଠେ ଦୁଲ୍ଲବ୍ଲେଟିନ ଏଣ୍ ଗାଲୋ, ବୀଜୁଲୁଙ୍ଘା ପୁଲ-
 କଥାର ଜାଳ ଲେଖନୀତି, କିନ୍ତୁ କୁଳକର୍ବନି ଲାଙ୍ଘ
 ଲାକିଙ୍ଗ - ଲାକିଙ୍ଗ କରିବେଳେ, ତାବେ ଲେଖନ୍ତି, ଲାକିପିଲାବ
 କାଲ୍‌ମୁହ୍‌ମୁହ୍‌ ଲାଲୋଟ ମାତରାଯ ଅତି ଅକ୍ଷର କାବୁଳିତର୍ବନ୍ଧୁ
 ବୁଝେବାନୀର ଡାର୍ପିନ ଗାଲୋ, ଶୁଭ୍ରାତାନୀ ଓ ଦୁଲ୍ଲବ୍ଲୋବାନୀର ଶ୍ରୀକି
 ଦୁଲ୍ଲବ୍ଲେଟିନ, ବୁଝେବାନୀ ଦୁଲ୍ଲବ୍ଲୋବାନୀର ଅଭିଷ୍ଟ ଏକାର୍ଥକାର୍ତ୍ତ୍ତମ୍‌
 ନିର୍ମିତି; ଏତୁ ଏବ କଣ୍ଠି ରୁ କାହିଁ ଦୁଲ୍ଲବ୍ଲୋବାନୀର ଏହି
 ଅମାନ୍ତ କୁଳପୁରୁଷ - ଗଭିରାତି, ଦିଲାକ୍ଷେପନାର୍ଥ, ବେଳେ
 ଅର୍ଥି ପୁରୁଷ ଏହି କବି, ଅଛି କୁଳପୁରୁଷ ମନୋ:
 କଣ୍ଠେ ଲାକିପିଲାବ ଏହି କବିରେ, ପବ୍ରିର ଗାଲୋ, ଦୃଢ଼ପୁର୍ବ
 ବନଯାତୀନି କାଲୋ, ମେମୋଟିକେ ଦେଉଥେ ଆଜ୍ଞାତ ବୁଝ,
 ଅରକୁ ବାଢ଼ପୁର୍ବ, ରାତଙ୍କରି ନିର୍ମାଣିନି ଦେଖେଦେଖେ
 ଶୁଣୁଥେ, ଏତୁକେବେ କାହେ ଏହି ଶଳ୍ପୀରେ ହୀନ
 ଦେ ଅଥର୍ଦୁକିମିକେ ଦେଖୁବେର କିମିନ କାହିବେ, ବୁଝୁ-
 ଶୁଣୁଥେ ଗାଲୋ - ଅମ୍ବା ପରିମାତ୍ର ଲାକି କବି—
 କାହିଁ ଧୂଳପୁର୍ବ ଦେଖେବ ହାତ ଦେଖେବ ଧୂଳ କଣାତିକ
 କିମାର କବେ ତଥାଲେଭେ ତାବେ ଯାହୁର ପୁନଃବୀର
 ଛେଲେର କିମି ପୌରନ କାହିବେ ଏହି କ୍ରେନନ ଛୁଟି—
 ଏହାମୟ ଗଭିର କୁଳର ନିର୍ମିତି ଦେଉଥୀ ହୀତିଥାମୟର
 ପରିପାଥେ ତାର ଅକ୍ଷୁକମ ଦେ ଦୃଢ଼ପୁର୍ବ

ଲାଲେଖର କଣାରେ ଦୂରିଳାଥ ଟ୍ରୋଟିଦେବ କୁର୍ରାହ ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ରର
 ଦୂରିଳାଧୀନ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଛେ କିମ୍ବା ମହାଶ୍ଵର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଦୂରିଳା
 ଲାଲେଖର କଣାରେ ପାରିଲା - ଚିତ୍ରଳିତିଳା, ଉଁବିଲେଖର ବାବରୀ
 ଟ୍ରୋଟିଦେବ ତବଳ ପିତାଜୀରେ - କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଲାଲେଖର କଣାରେ
 ଲାଲେଖର ମାଧ୍ୟର ଆଦୟ ଏହି କିମ୍ବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର-କାନ୍ଦି
 ଗାନ୍ଦି ବଢ଼ି ମନେ ହସ୍ତାନ୍ତରେ ମା କିମ୍ବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଅବଶେଷର
 କିମ୍ବରେ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବାକୁ କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଅବଶେଷର କିମ୍ବରେ
 ମା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର - କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କୁର୍ରାହେ ବାବରୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରର
 ଦେଇ ଅନିକିମ୍ବା କିମ୍ବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ମାଧ୍ୟର ପ୍ରତ୍ଯେକିତିମ୍ବା
 ମଧ୍ୟେ ଲାଲେଖର ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର
 କିମ୍ବରେ କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଦୂରିଳାଥ, କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଲାଲେଖର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର
 ଦୂରିଳାର ପାକାଳାଳି, ଏହି ମାଧ୍ୟ ଦୂରିଳାଥ କିମ୍ବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର
 ନାମ କୁର୍ରାହେ କାନ୍ଦିପୁତ୍ର (ଅକାଳ କରିବିଲେ) କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି
 ଏହି ମାଧ୍ୟର କରିବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଦୂରିଳାର ମହାଦେଶିନ୍ଦ୍ରିୟ
 ଶ୍ରୀକିମ୍ବି କୁର୍ରାହେ କିମ୍ବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର
 ଏହିଟି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ମାଧ୍ୟର କିମ୍ବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର, ତାରାହ ଦୂରିଳାର
 କିମ୍ବା କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଦୂରିଳାଥ କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି
 କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କୁର୍ରାହେ କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର
 ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର
 ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର
 ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି କାନ୍ଦିପୁତ୍ର ଏହି

বৰীন্দ্ৰিয়ায়ের ছাঁচে গলমং— এই অৰ্থ কৈমের প্ৰয়োগীকেৰ
 কম্বুজ কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ে ছিলকৃত্য বন্ধু
 বৃক্ষজনালা কলে পৰিত হৃষ্মণিৰুল, অসুৰপন্থুদান
 পাঞ্চম অম্বানোৱা দিবস্য— তজন্ত কলিকতাৰ বিশ্ব-
 বিদ্যালয়েৰ কৃত্যকৰ্মকে বিশ্ববিদ্যালয় অসুৰু
 প্ৰশংসনে আণেকেৰ কাৰ্য অৰ্থাৎ; পাহুঁড়াট,
 অমৃত্যু রামতু লাহুৰী গবেষক অৰ্থাৎ প্ৰযোগ-
 বিদ্যামুখে নাম চিহ্নিবেদ্য, কিন্তু অবচেতনে অৰ্থাৎ
 সহুমুড়াট বিশ্ববৰ্তী অনুন্নতিবিভাবে অতিৰিক্ত
 বন্ধুৰ কীৰ্ত্তিলিঙ্গিত কৌণ্ডেৰ কাৰ্য, সাহাৰ অৰ্থাত্ত
 ব পৰিবান পুষ্ট অমৃপদ্ধী কলে জৰুৰিবিদ্যাট
 কৰণেতেছে; ইহু কৰেল সাহাৰ বন্ধুৰীতিৰক্ত গন্ত,
 বৰীন্দ্ৰিয়াত্মক অনুবিক্রীতিতে উচ্চ আৱল কাৰ্য, কৰ্তৃ
 অমৃপদ্ধী— কৰ্তৃতেছে কীৰ্ত্তিমূলক আৰু দৃষ্টি প্ৰতিকৰ
 ৩ হৃষ্মণে অত্যুৱে মান কুণ্ড হৃষ্মণে অৰ্থাৎ পুষ্টিৰ
 অলম্পদ্ধীগৈৰ মুক্তি অভূত অৰ্থাত্ত ঘৰীকৰণ কীৰ্ত্তিমূ
 অমৃপদ্ধীটি ত্ৰিমূলক কীৰ্ত্তিমূলক পুষ্টি, এলা বুলা
 অমৃপদ্ধী— অত্মোত্তীনৰ মুক্তি প্ৰযোগ, আৰু এ
 — মুৰৰী মগেট সুন্দৰী লাহুঁড়াটে, বৰীন্দ্ৰিয়াত্মক—
 আলোচনাৰ কৰ্তৃতে কীৰ্ত্তিলিঙ্গিত কাৰ্য কীৰ্ত্তিমূ
 অৰ্থে— অক্ষীন্ত, সুক্ষেত্ৰে কৰ্তৃতে পুষ্টিৰ পৰিকৰ
 মান আৰু উন্নেজ বৰীন্দ্ৰিয়া, সাহাৰ আৰু অক্ষীন্ত
 বৰীন্দ্ৰিয়া পুষ্টিৰ কৰ্তৃতেছে,

ବୀରୁଳାଙ୍ଗେ ଲାଗ ଓ କରିତୁଳିଲେ ପାରେଇ ରୂପ- ଶ୍ରୀତିଜୀ
 ଦିକେମ୍ ଅନ୍ଧାରେ ହିନ୍ଦାବେ ତୁମ୍ହାରୁ ଦୁଇନାଲମ୍ବୁଳିଲେ
 କୁଣି ପିଟିଏ ପ୍ରକୃତ୍ୟେ ବୁଝି ଲାଚକ କୁଣି ଲାଲିଥିମ୍ବାହୁନ,
 କୋମ ଲମ୍ବି ହୁମାତୋ ଯେଇ ତବ ଲାଚକରେ ହଜନ କୁଣି
 ପରିଷ୍ଠ, ମେମନ କରିବାଲମ୍ବୁଳି, ତୁମ୍ହାର ଲାଗ ଓ କରିଅ
 ପାରେଇ ଏଇ ଅଛେଇ ଅମାନ ଉପରତାର ଆଖି ହୁବି
 କରିବିବେ; ଦୁଇନାଲମ୍ବୁଳି ତମନ ଅନାନ ଲାଲାହୁବେ
 କିମ୍ବ କୁଣି ଲା, ରହନା ଅନ୍ଧାରେ ଶ୍ରୀତିଜୀରେ
 ଜୀବିତୁତ୍ୟ-ଦେହ-ମୂର୍ଖୁମୁଖ, ପଦିବେ ଲାଲାହୁବିଦ୍ୱୟ
 ଦେଖି କୋଳି, କିମ୍ବ ଦେଖି କୋମ ବିଚାରେ କରିବାକଥା-
 ତେ ମୂଳତ୍ୱର ସ୍ଥାନରେ ଅନମ୍ବାଗେ ବଳାହୁମ୍ଭାବ,
 ଦୁଇନାଲମ୍ବୁଳିତେ ବୀରୁଳାଙ୍ଗେ ଦିକେମ୍ କହିବି
 ମେମନ ଅନ୍ଧାରେ ପାରିମ୍ବାହେ, ଅମନ ତୁମ୍ହାର ତବ
 ଲାଚକରେ ନାୟ, ତୁମ୍ହାର ଅଥମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତୀରେ ଲାଚକ
 ମେମନ ରୂପ ଓ ରୂପି ଜଣ, କିମ୍ବିର, କିମ୍ବିରୁଷ୍ମିତିହିନ୍ଦାବେ
 ଅନ୍ଧାରୁ ହଜୁରୁ ଅର୍ଦ୍ଧରେ ବୀରୁଳ- ଶ୍ରୀତିଜୀର ଦିକେମ୍
 ଅନ୍ଧାରେ ନମ୍ବି ତାହାର ପାତି ଅକଳିଶ୍ରଦ୍ଧିତିରେ
 ଜୀବିତୀରେ ବିଚାରିବେ ତମୁବରନ କରିବାହୁନ, କିମ୍ବିରୁଷ୍ମିତି-
 ଲାଚକରେ ମେହିର ଅର୍ଦ୍ଧରେ ଧ୍ରୁବିରୁଷ୍ମିତ ଲାଚକରେ
 ନାହିଁ ବିଲି ଲୋଇ ଏହି, ଦେଖିଲ ଅଥମ କରିବାହୁନ
 ନାହିଁ, ଅଧିକାରୀଙ୍କରେ ଧ୍ରୁବିରୁଷ୍ମିତିରେ
 ଦେଖିଲେ, ଲାଚକରେ କିମ୍ବିରୁଷ୍ମିତିରେ ଦେଖିଲେ ବିଚାରି

ମୌର୍ଯ୍ୟକାଳୀନ, ଅଜ୍ଞାନରେ ଧୂକୋପେ ଆଶର୍ଣ୍ଣ କମିଶ୍ନିଫୁନ
 ଅପରେବ ଡୁମିଟେ ଅଗ୍ରିଚଲ୍ କାବ୍ୟାବାତୁଥୁ ହୃଦାଶକ୍ଷର
 ନିଧିବଳ କରିଛେ ନାହିଁ, କୁଣ୍ଡିତାତ୍ତ୍ଵ, ଏମେ ଉତ୍ତତେଷିତେ
 ତେବେ କୋଷଲାର୍ଥି ହୃଦାଶେବ ପିଲା ବଣର କାବ୍ୟ
 ଅଭିଭାବୁଳା; ଆବତ୍ତ ହୃଦିତେ ପାତ୍ରିବ ଏସି ପିଲାର୍ତ୍ତୀ
 ତାର ଦାନାତ୍ତ୍ଵ କରିବାର ପିଲାର କାହିଁ କାମାନ୍ତରଳାତାପକ୍ଷ
 କାବ୍ୟାବାତୁଥିଲା ଉତ୍ସମାଦୁ, ଚର୍ଚିକୁଳାରୁ କୁଣ୍ଡିତ ହେବି
 ତେ ପାତ୍ରିବ ହେ, ତୀର୍ତ୍ତାର ଖୁଦିବ ତୀରକେ ଦ୍ୱୟ ଅବ ପାରିରତି
 ଓ ହୃଦୀଲୋକାତ ଶୀତିଯାଦୁ, ଚର୍ଚି ଅଭ୍ୟାସ ଦିକ୍ଷିତାତ୍ତ୍ଵର
 ହୃଦୀଲମଧ୍ୟରୀଳିତେ, କାର୍ତ୍ତିତ ରାଜ କୋଷିତେ ତୀର୍ତ୍ତାର କମିଶ୍ନି
 ତାର କିମର୍ଦ୍ଦିବ ସମ୍ବିନ୍ଦିତ କାବ୍ୟାବାତୁ ହୃଦାଶେବ
 କୋଷି ଅଭିଭାବାକାବ୍ୟାବେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୁଝିବ ନା, କରନ୍ତୁ
 ପ୍ରସରିଲ ଲାଭିମା ମାତ୍ର ଆବତ୍ତ ନା ମାତ୍ର, ଚର୍ଚି ଆବେ ଦିକ୍ଷିବ
 କାବ୍ୟାବାରୁ ଆତ୍ମ ହୃଦୟ, କିମନ୍ତି କାହାର ନାମିକାର ଚିମାରୁ
 ଆମେ ଦିକ୍ଷିବେବେ କୋଷିତେ ଅମାରାବାବୁନିଶ୍ଚାର କାବ୍ୟା
 ତୀର୍ତ୍ତାର ଅଭିଭାବା ବିବନ୍ଦିଲାଶର ହୃଦାଶକ୍ଷର
 ଆମାର ଆଲୋଚନାର ପିଲା ଦିକ୍ଷିବାନ୍ତିଲାଶର ହୃଦାଶକ୍ଷର
 କିମାତେ ଅଭିଭାବିତ କିମିତେ, ତିନ ଥିଲେ କାମାନ୍ତରଳା
 ରୁଚି; ଦେଖ, ଦାଳମାଳାର ନିତିନ ପଞ୍ଜୀ, ବରଳାକମଳର ପଞ୍ଜୀ
 ରୁଚି; ଦେଖ, ଦାଳମାଳାର ନିତିନ ପଞ୍ଜୀ, ବରଳାକମଳର ପଞ୍ଜୀ
 ରୁଚି; ଦେଖ, ଅଭିଭାବା ଆଲୋଚନାର ରୁଚି- ପାରିବିନ୍ଦିପାତ୍ର
 କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର
 କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର
 କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର କାବ୍ୟାବାର

ପ୍ରତିବନ୍ଧ ରେଖାଟିମ୍ ହାଲେ (ରେ. ୧୦୩୦୩-୪) କାନ୍ତି
 ଚର୍ଚାଟିମ୍ବଳ୍ମୀ ପାଇଁଲା, କେଣଳୀ, ଅବିନା ଅଧିକାରୀ ସଙ୍ଗ
 ଉତ୍ତରଭୂତେ ଆମେ କାହାର କାହାର ଅନିମାରେ
 ଥାଏ, ତାହାର କାହାର ପାଇଁ କାହାର କାହାର ଅବଶ୍ୟକ
 କାହାର ନାମେ କମ୍ବାନ୍ଦିର୍,

ପ୍ରତିବନ୍ଧ ରେଖାଟିମ୍ବଳ୍ମୀ ହାଲେ ଅଧିକାରୀଙ୍କର
 କାହାର ଅଗ୍ରିକୋର୍ଚୁ କାହାର କୃତ୍ତିମାନରେ ଅବିଷେକର୍ତ୍ତା,

ରେଖାଟିମ୍ବଳ୍ମୀ (୧୨୨୨୮) ଆଜି ହୃଦୟରେ ଚର୍ଚାଟିମ୍ବଳ୍ମୀର ମେଦିନୀ
 ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦ୍ୱୟାତେ ବିଭିନ୍ନ ଅନ୍ତିମତିରେ, କୁଳେରେ ଚାହି-
 ଯୁ ଏ ମହିମାରେ ତାହାର ବିକାମ କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ
 କୁଳେରେ, ଅଛି କୁଳେ ବିକାମ କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ
 ଅଛି କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ ନାହାରୁ ତାହାର ପାଇଁମ୍ବଳ୍ମୀ,
 ଅନ୍ତରେ ଚର୍ଚାଟିମ୍ବଳ୍ମୀର ଅନ୍ତରେ କିମିତାରୁ କାହାରାକୁ
 କାହାରାକୁ ବିକାମ କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ ଅଛି କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ
 କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ

୧. ଚର୍ଚାଟିମ୍ବଳ୍ମୀ, ରେଖାଟିମ୍ବଳ୍ମୀ ୧୦୦୨ ଆବନ ୨୭୦୭, କାହାରାକୁ
 ଅନ୍ତରେ କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ
 ଅନ୍ତରେ କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ ୨୮୨୮୮,
 କାହାରାକୁ
 ୨. କାହାରାକୁ କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ,
 କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ,
 କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ, କାହାରାକୁ

ଚାଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର, କବୁଲା, ଜୁଲିଲ୍ ଅମ୍ବର୍ ଗଣେଶଗୁରୁ,
ଚକରୀ, କୁଳାଳୀ, କୋଣାରା; ପିଲାଗେନାଥ୍ ପ୍ରେସର୍
ଟ୍ରେଡିଶିନ୍ ଉତ୍ସାହ କରି;

ପିଲାଗେନାଥ୍ ଛଳ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆବଶ୍ୟକ
ଜୀବଶାସନ ପରମାଣୁଶାସନ କରି ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦ୍ୱୀପ
ପାଇଁ ରୁଚନ୍ମୟ ଭୋଗିଯାଇ କରିଛି; କାଳିଦ୍ଵାର
ପାତିପାର, କାନ୍ଦାଙ୍ଗୁର ପ୍ରକୃତ କାଳିକି ଅର୍ଥାତିକ ତାର
ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଏବେଳେ ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରକୃତି
ଓଜାନୁଷ୍ଠାନିକ ତାର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରାଚୀନ ତାର ପାଇଁ
ଅଧୁନେର ବନ୍ଦିତତା ନୁହେନାହେ ଅର୍ଥାତିକ ଅଧୁନୀକିତ
ଅନିକିତା ତାର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରାଚୀନ ବନ୍ଦିତତା ଅନୁଷ୍ଠାନିକ
ଅନିକିତା ଆମେ ନାହାମୁହଁ ଏବଂ ନାହାମୁହଁ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ
ଓ ନାନାବେଳେ ଅର୍ଥ ପିକାତନ ବିନିଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତ
ଅକର୍ମମୟ ଭୋଗିଯାଇ ପରମାଣୁଶାସନର
ପାଇଁ ରୁଚନ୍ମୟ କରିଛି।

ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗଣେଶ ଅବୁନିକ ଅନନ୍ତଜାତିନାର
ପ୍ରାଚୀନାମ୍ବେ ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଅ
ନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ;
ମାତ୍ରମେ ଅବ୍ୟାପିତା ପାଇଁ କହିଲୁ ଚିତ୍ରିତ
କହିଲୁ ଅନେହିଁ; ପାଇଁ କହିଲୁ କହିଲୁ କହିଲୁ;
ଅନିକିକ ଅନାନ୍ଦର ଦେଖିଲୁ କହିଲୁ କହିଲୁ;
କହିଲୁ ମନ୍ତ୍ରକୁ କହିଲୁ କହିଲୁ;

ଦୁଇ·ନାମେର ଶ୍ରୀକୃତାଥ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ କରେ
ଅବସ୍ଥା ଆହେ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ନିମ୍ନାଂଶୁ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଖି
ଦିଲେଛନ୍ତି; ପିତୃଶ୍ରୀଙ୍କ ର୍ଘ୍ୟ ରାଜକୀୟ କଣ୍ଠରୁ ମାମାର ହୁଏ ଆ-
ଆମ୍ବାଜିତ କରାଯାଇଛି ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ କାହିଁଟିଏ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ କରେ ଅବବୋଧେ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ତାର କୁଟୁମ୍ବାରୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ଦେଖିବା ଦିଲାଯାଇଛନ୍ତି— “ଚର୍ମାଶ୍ରୀ ଗାଁତିରେ; ଚର୍ମାଶ୍ରୀ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ଦ୍ୟୋଗିକିକାରୀ ହେଉଥାବା ଦୂରବଳ, ଦ୍ୟୋଗିକାରୀତା,”

ଏ ରୂପିଳ ନାହେବ ନାମେ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଭିଭାବାତ କାହିଁକିମୁଣ୍ଡଳ
ଦେଖିବୁ ମାତ୍ରାରେ ଅଛି ଚର୍ମାଶ୍ରୀ, ଅଧିକେ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ କାହିଁକିମୁଣ୍ଡଳ
ପରା ଧାରେବ; ପାରିଶ୍ରମକାର; ଶ୍ରୀକୃତାଥେ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ବନ୍ଦହୋଲ
ଅବସ୍ଥାରେ ଲାଟାହାମି ଝୁଲିପାଲ କାହିଁକି ଚର୍ମାଶ୍ରୀର ଚାମିଶ୍ରିକ ପା-
ଦାନାରେ ଦୌଷିଷନରୁପେ; ତାମାର କାହିଁକି ଜୀବନ ମନ୍ଦିରରେ
ଟିକ୍ରେବିକ ହିସେବେ,

ପିତୃଶ୍ରୀଙ୍କ ନାମେର ରାଜକୀୟ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଚାନ୍ଦାଳ, ଫଳିତିବିଜ୍ଞା-
ନାମେର ଅବବୋଧ; କୋର୍ଟକାରୀର, ନାମେର ରୁତଳ, କୁଳା
ନାମେର କୁଳା; ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ କୁଳାରୀର ଉପାଦାନରେ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଖାଲାରୀ, ପ୍ରାଚାରକୀ, ବିଚାରକୀ,
ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ଦେଇବ—ଆହ) ଭାବେର ଦେଇବ ଚାନ୍ଦାଳାତ୍ମା ଏବୁନ୍ଦିଲ,
ଅବବୋଧ ଅମକ୍ରିର ବିଭିନ୍ନ ପରିମାଣ ଚାନ୍ଦାଳାର ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ଦୂର ନିକାଶ ନିର୍ମାଣ ହଲ; ଶ୍ରୀକୃତାଥର ଉପାଦାନର ଅଳ୍ପାଳ୍ପିକୁ
ବିଭିନ୍ନ ଦୂରବଳାକ୍ଷିତା ହଲ— ମିଶରା, କାର୍ତ୍ତିକା, ଅବବୋଧ
ଅମକ୍ରି କୁଳାକ୍ଷିତା,

ବିଭାଗ ପରେ (୨୮-୨୯. ୨୦୦୮) ଆଜି କାହିଁ ଆଜାଦି ଦଳମ,
ଏ ବହୁବେଳେ କୌଣସି ଥିଲା ତାକୁ ଆଶି ଗ୍ରାମ ଦଳମ
ବଳାର ସିରଟି ଆଜାଦ କାହେବୁ ହୋଇଥିବ୍ୟା ତିଥିମାତ୍ର,
ବିଭାଗ ଓ ଉତ୍ତରପଞ୍ଚକ୍ଷେତ୍ରର ଦ୍ୱେରାଳମ ପାଇଁ ଗ୍ରାମ
କାଳେ ପାଇଁ ରଖିଲେ ଯାଏ କାହିଁ କାହିଁ ବନ୍ଦ,
ବିଭାଗ ଆଜି ଉତ୍ତରପଞ୍ଚକ୍ଷେତ୍ରର (୨୮-୨୯. ୨୦୦୮-୨୦୧୦) ପାଇଁ
ନିର୍ମାଣ ଦଳମ, କୃଷ୍ଣ ପଳାତମା କାହେବୁ ଅନ୍ୟା-ନିର୍ମାଣ
କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ ଅବ୍ୟାଧି କାହେବୁ କାହେବୁ
କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ, ଏକ ଅମ୍ବେ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ
କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ
କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ
କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ —

ପାଞ୍ଜାବ କାହେବୁ ଆଜି ମହିମାବ୍ୟ

ଆମାର ଆହେ ଆହେ ଦେବିତ୍ୟେ ହୋଇବା ବିନ୍ଦୁ
ବିନ୍ଦୁରିଣି କାହେବୁ,

ଆଜି କାହେବୁ ନିର୍ମାଣ କାହେବୁ କାହେବୁ,
ନିର୍ମାଣ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ,

ଏ — ଅମ୍ବାର କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ
କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ କାହେବୁ

ନିକୁ ଚାରିଅଙ୍ଗ୍ରେ ⇒

ପ୍ରମାଣିତ୍ୟକ ରୂପିଳାର୍ଥ (୧୯୮୦-୧୯୮୫) କିମ୍ବା ଆ-
ନିର୍ଭୟେ ଶୋଧକେବେ ନିକୁ ପ୍ରାଚୀତିର ସମ୍ବନ୍ଧ ଆବ-
ଚାର୍ଯ୍ୟ ସହବେତୁଳ୍ଲିଙ୍କିନୀ - ଏକିମୟ ପ୍ରତିକର୍ମରେ
ନିର୍ଭୟେ ରୂପେତୁ, ଅନେକବେଳେ ମାତ୍ରେ ଉଦୟେତୁଳ୍ଲିଙ୍କିନୀ
ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତରେ ଭାବ ଥାଲିଥେତୁଳ୍ଲିଙ୍କିନୀ, ଏକଥାବେ ଅବେଳୀପ୍ରଦେଶରେ,
ଅଛୁତ ଅଳୋ ଅଛି ନିକୁ ମନ୍ଦୁକୁରେ ଆମ୍ବଲିଷ୍ଟକରେତୁ
ପ୍ରାଚିନ୍ତା ରୂପିଳାର୍ଥମନିତ, ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତ ଜୁଲାର୍ଯ୍ୟର କା
ର୍ବିରିକ, ଲାବିମାତ୍ରେ ସଫୋଦ୍ୟେ ମନୋତୁଳାତ୍ୟେ ଆମଜି,
ଏବା ନାଲେବେ ତେଜିମୁଣ୍ଡିର ଏବା ନିର୍ମିତ ଉପଦେଶେ
ଅଳୋ ରୂପିଳାର୍ଥର ନିକୁମାହିତେ ଲାଖୀ କରୁଥିଲେ
ରାମେଶ୍ୱର ଉଥାରେ ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତ ରୂପିଳାର୍ଥର ନିକୁବିକ୍ରେ
ପାଇଲା; ତାହୁଁ କିମ୍ବା କୁପରକର୍ବ ପ୍ରିନ୍ଟିଟ ଉପକାରୀରେ
ବୈପ୍ରତାହିତୀରିତ୍ୟେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତ ରୂପିଳାର୍ଥର
ଅଳୋ କିମ୍ବା ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତ ରୂପିଳାର୍ଥର ଶୋଧକିମ୍ବା ବୁନ୍ଦି
ନିକୁଦ୍ୱୟେ ଉପମେଳି ଲୟ, ରାଜ୍ୟଦ୍ୱୟେ କାନ୍ଦିଦ୍ୱୟେ ରାଜିନା
ରାମେଶ୍ୱର ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତ ଅଞ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତ ରାଜିନା
ପାଇଲା ନିକୁଦ୍ୱୟେ ନିର୍ମିତ ନିକୁଦ୍ୱୟେ ଅନ୍ଧନାପରିଚିନ୍ତା
ପାଇଲା ନିକୁଦ୍ୱୟେ ନିର୍ମିତ ନିକୁଦ୍ୱୟେ ଅନ୍ଧନା
ଅଳୋ, ତାହୁଁ ଅଞ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ନିକୁଦ୍ୱୟେ ନିକୁଦ୍ୱୟେ ଅନ୍ଧନା
ମନନ କୀଳ କରିବି, ନିକୁ ମୁଦ୍ରିମାତ୍ର ଦ୍ୱୋଚିତ୍ତ ଦ୍ୱୟେ ଅଳୁତୀର
ପାଇଲା ଶୋଧକିମ୍ବା ବୁନ୍ଦି, ଅଛି ଲୟ,

ପିତୋରୁ ଅନ୍ଧାର ମୁକୁରବାହୀରେ ଖୁଣି ଅଜ୍ଞାନ ସ୍ଵର୍ଗଲାଭର
କୁଳିବ ବାହୀ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ହିତ୍ୟରୁ ବାଲୁକାଳନିଜିଲ୍, ଦ୍ୱୀପରେ
ବର୍ଷିତ୍ୟେ ଉତ୍ତାର ଲକ୍ଷ କାବେ ଯେନିନ୍ଦନାହୀନ ଏହିତି ଓ ଥିଲୁ
ବୁ ଅମାଲୋଚନ କରେ ଆରିଜା (୨୦୩୫୦୩୦୨) କିମ୍ବା
ସ୍ଵର୍ଗଲାଭ କୁଣିରୁତ୍ତେ—

.... ବର୍ଷିତ୍ୟୀର ଦ୍ୱୀପ ପରିବାର ଦ୍ୱାରା, ରାଜ୍ୟର ଅଭ୍ୟାସ
ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିଜେସ ଅଭ୍ୟାସିତ୍ୱା, ଦୂଲ୍ହଦେବ ଦ୍ୱାରା
ଦ୍ୟବକଳ ବର୍ଷ ଆହୁ ତାହା ଧୂକ୍ଳେ ଲୀବିଦୀର
ଶିତାତାତେ ଦ୍ୟାତର ଏ ଦ୍ୟବକଳର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲାଏ ଲାଇ,
ଆହାତେ ଦ୍ୟ ଲାବିଦୀର କିମ୍ବା ଏହା ଦ୍ୟ ଲାବିଦୀର
ଲାବିଦୀର ଏହା...।

କି ନିରଜିତାହୀନ କୁଳାଳି ପାଥରେ ଚାଲେ କୁଳି କିମ୍ବା ହିତ୍ୟା
କଳି କୁଳିର ପିଲେଙ୍କ ଅମାଲିଲି କାହିଁରୁ ଆତମି
ଶୀଳିର ଜର ଦ୍ୟାତର କାମିଳ ଏହୁକୁଳିନ ସ୍ଵର୍ଗଲାଭ, ରା-
ଜାର କ୍ରିକିଟ ଦ୍ୟାତର ଦ୍ୱାରା କାହିଁର କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଲାବିଦୀର ଦ୍ୟବକଳର କାହିଁର କାହିଁର କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଏହୁକୁଳିଲେନ ଦ୍ୱାରା କୁଳାଳେ କୁଳାଳ
ଅନ୍ତରେ ଏହି ପାଇଁ କୁଳାଳି ଅନ୍ତରେ ପାଇଁ
ତାର କାହା ଉପ୍ଲାସ୍ତ କରେ କିମ୍ବା ଦ୍ୱାରା କୁଳାଳେ କୁଳାଳ
ଅରଙ୍ଗେ କୁଣିମ୍ବିଲି,

କାହାକରମିଲି ମାତି କୁଳାଳେ ଦ୍ୟ କୋରାପୋଚି କିମ୍ବା
ଏହା ଅନ୍ତର କିମ୍ବା ଅନ୍ତର ଦେଇବ ଦ୍ୟ
ଦ୍ୟବକଳରମର ମଜ୍ଜା ତାହାର ପ୍ରକଳ୍ପ ଚଲିଲା.

ଜୋଲିପାଇଁ ତୁମ ଆଖିର ନା ସୁଖେର ଶୁଣାକ୍ଷେବ ଅଗ୍ରିତ
ଅଗ୍ରିତ୍ତୀଳିଟି ପୁଅଙ୍କ କଥାମଧ୍ୟରେ, ଅମ୍ବୁଜ ଶୁଣାକ୍ଷେବ
କିମ୍ବା ତାହାର ମାଟ୍ଟି ଯେମନ ଅଗ୍ରିତ୍ତୀଳିଟି ତୁ ଦିନରେ
ଆଏ, ତୁମେ କୁଳୋଗେ ପୁଅଙ୍କ ମାଟ୍ଟି ତୁମରେ
ଅଗ୍ରିତ୍ତୀଳିଟି ଅନିମା ଜୋକଳିପାଇଁ, ଲାବ ନାହିଁ ତାହା
‘ଆଜିକୁ ପ୍ରିୟା ତାବୁମ୍ବା ଏହି ମୁହଁକାହାନ୍ତିଶୀଳ ହୁଏ-
ମାତ୍ର ଏହି ବୁଝାଯି ହୀବୁରୁ ଆବୁଷୁ ଉତ୍ସମ୍ଭବ ଅନିମ
ବାହୀଙ୍କେ ପୁଅଙ୍କ ଅନ୍ତରେ ଅଗ୍ରିତ୍ତୀଳିଟି ହିଲାମ—’

~~କିମ୍ବା ଏହାକୁ କିମ୍ବା ହିତାଯାଇଯାଇବା ଏହା ଅପ୍ରେତ କିମ୍ବା
କିମ୍ବା ତୋର ଲକ୍ଷଣାଙ୍କରେ ପୁଅଙ୍କିଲି ଯେ ଦୂରଦେୟ କିମ୍ବା
ଅତ୍ୟ କିମ୍ବା ଦେଇ ମାତ୍ରରେ ଏକମାତ୍ର ଚକ୍ରମ, ଆ ବୁଝାଯି
ନାହିଁ ଦିବିକାକାନ୍ତ ଦ୍ୱାରାତରେ, କିମ୍ବା ଚିମଲିକି କାହେଡ଼ିଲେବି
ଦ୍ୱାରାଦେଇ ଏହାମନୋହୋଲେର ବାବୁରେଇ ପ୍ରାଚୀନ ହୋଇଥାଇଥି
କରେନ ତାର ପୁଅଙ୍କରେ; ମୋହାନ୍ତଳାର ଆବରୁ, ଏହିଲୁ
କିମ୍ବା ମାତ୍ରମେ ଏହା ଲୋକବଳମ୍ବନ ଏହାର କାହିଁତର
ପୂଜାରିଲାଇ; ପୁଅଙ୍କିଲି ରୁହ (୧୭) ୨୦) - ଏହି ପୁଅଙ୍କିଲି
ଲୋକବଳମ୍ବନ କିମ୍ବା ଲୋକବଳମ୍ବନ ତାର କୁଣ୍ଡରିପାଇୟ
କେ କିମ୍ବା ବରଦିନେ —~~

~~କାହାର କାମ୍ଯ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟ ଆଖିର ନା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା ପୁଅଙ୍କର ଲାଇଟେ ଚାହିଁ, ତଥା ପୁରୁଷଙ୍କୁ କୋଣା
କୋଣା ଅଛିଲେ ଯେଉଁ କାମିଲି ମାଜିଲାନା
ଏହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଆଖିର କାମିଲି ଏହାକିମ୍ବା
ଏହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ପୁଅଙ୍କର ଲାଇଟେ ଚାହିଁ
କାହାର କାମ୍ଯ ଲାଇଟେ କାମିଲି ଏହାକିମ୍ବା
ଏହା କାମିଲି ଏହାକିମ୍ବା ଏହାକିମ୍ବା~~

କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଦେଖିଲୁ ଏହା କରିବାକୁ ପାଇଁ କାହାରୁ ବିନାଶ କରିବାକୁ ଜଣାଇଲୁ^୧
୨୦୦୭-୦୮ ମାତ୍ରେ ବୁବିନ୍ଦନାଥେବ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଜଣାଇଲୁ
ଏବେ କିମ୍ବା ଅଗ୍ରମାଳିତ କୁର୍ରା ମାରେ ଖତକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଜଣାଇଲୁ
କ୍ରିଟିକିତ ବିଷୟରେ ଆପ୍ରିଲ୍ ମସି କାହାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଜଣାଇଲୁ
ବୁବିନ୍ଦନାଥେବ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାମର୍କ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡରେ
ବୁବିନ୍ଦନାଥେବ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାମର୍କ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡରେ

ଏହା ବୁବିନ୍ଦନାଥେବ (୧୯୦୫) କରିବି ଅଧିକି (ଆଜି ମୋହନ୍ଦୀ)
ଜୀବନ୍ରୂ ସତତ୍ତ୍ଵବିଦୀ କରୁଥାଏ କାହାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଏହା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଜଣାଇଲୁ
କେବେଳି ଏକାକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ

D) ଅର୍ଥାତ୍ କିମ୍ବା ସାହିତ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଅଧିକି
କରିବାକୁ ଜୀବନ୍ରୂ ଅର୍ଥାତ୍ କାର୍ଯ୍ୟରେ, ଏକାକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଖତକ
ମୂଳାଳୀରେ ଦୂରିର କାର୍ଯ୍ୟ ପର (୧୯୦୨) ମାତୃଜୀବ ଅଧିକାରୀଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଦେଖିଲେ ମୋହନ୍ଦୀ, କାର୍ଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଆପଣିଲୁକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଏକାକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଏହା କାର୍ଯ୍ୟ ହାତରେ ଥାଏ—

"ବୁବିନ୍ଦନାଥେବ କୋରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
କୁର୍ରାକାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଜୀବନ୍ରୂ ଅନ୍ତଳୀନ କିମ୍ବା ଏକାକ୍ରମ
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ, ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଏବୁ ଏହାରେ ଏକାକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ

ବ୍ୟାକ ହକକର ଅନ୍ତରେ କିମିରେ କାହାର ଖାତା ଲାଗିଥିଲା
କିମିରୁ' ଓ କିମିର ହୋଲାଳା ଆସିଥିଲା,
ଏବେଳା ଅନ୍ତରେ କିମିରୁ' କିମିର କବିତାରେ ଦୂଷି ବିବରେ; ଅପରାହ୍ନ
ଶାନ୍ତି କବିତାରେ କାହାର କିମିର ଲାଗିଲା କାହାରେ କିମିରୁ
ନାହିଁ; ଅର୍ଥାତ୍ ମାତ୍ର କିମିର ବର୍ଣ୍ଣା କିମିର କବିତାରେ
କବିତାରୀଙ୍କ ଉଦ୍‌ଦିଷ୍ଟ ଅଧ୍ୟେତ୍ଵେ, ଚିରପୁରମ୍ଭ, ଅବ୍ଲୁ, ଲାକା-
ରି, ବୈଜ୍ଞାନିକ ମନ୍ଦିରର ଯୁଦ୍ଧ ବିଷ୍ଟ, ଅଭିଜ୍ଞାନୀ ଅଛୁଟ, ଉ-
କ୍ରୀତିର କବିତା, କିମିର ସୀତା କ୍ରୀତିର ଆହୁତିକିମିର
ମନୀଯ କବିତା, କିମିର ମନେ ବହୁନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କିମିର
ବିଷ୍ଟର ବରଳ ଅଧିଳ ପେନ୍ଦାରେ ଅଧାର; ଲାକାରିକ
କବିତାରେ ବରିତାଯା ତାହାରେ ତଥା ଅନ୍ତରେ ମାତ୍ରମନ-
ଦ୍ୱାରେ ଲାବିଥୁଅ ଅଧ୍ୟେତ୍ଵେ। କିମିର ଆବଶ୍ୟକ ଉପରଥା
ମନୀଯ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହାତଗୋଟିଏ ତାହାର ଆକର୍ଷଣ୍ୟମଙ୍ଗଳ
ରୂ ଉପରି ଉପରେ ଉପରେ—

ହାତି ହାତି ହାତି ହାତି,
ହୁକେ ହୁକେ ହୁପୁରତ ହେ ହାତ,
ହୁକେ ମାତି ହୁକୁ ଆମ ହୁପାଳ
ହୁନିଲା ଦଳର ମଧ୍ୟ ହେଲା;
ହିଲେବ ଦିଲ ବାହାର ହେଲା ହେଲା
ଆମକୁ ତ କିଳ ହୁନ୍ଦିଲା ଆମାଲା
କିମିର ଲାଜତରୀ - ତେ କୁଣ୍ଡ କା କାହାରେ କାହାରେ
କୁଣ୍ଡ କାହାରେ ଦର୍ଶନ କିମିର ଅଧିକିତ ଅଧ୍ୟେତ୍ଵେ ଏଥା-
ରେ - କୁଣ୍ଡରୀ / ଶନାନ ହାତେ ଉପାଦି ଆମି / କିମିର

ଶୁଣି ଲିଖିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଞ୍ଚମି ବର୍ଷରେ ଏହି କିମ୍ବଳି-
ଭୂତ୍ରୀ କିମ୍ବଳି ଏହି ଅବଳ କରିବୁ କରିବା ଏହିକିମ୍ବଳି
କିମ୍ବଳି ଏହି ଏକାନିକାର ପୂଜାରେ ମା-ଏ ଦେଇଯେ ଥେବେ
ପାଦବୀରେ ଅବଳିକାରୀ ଦେଇଯେ କିମ୍ବଳି ଏହିକିମ୍ବଳି
କରିବାର ପାଦବୀ କାହିଁ କିମ୍ବଳି ଏହିକିମ୍ବଳି
କରିବାର ପାଦବୀ —

ଦେଖାକାବ ଦେଖିବେ ଏହି କିମ୍ବଳି ଆମେ
ଅବଳି ଆମେ ଗାନ୍ଧୀ
ଦୂରଟିକି କେବେ ରାଜ୍ୟରୁତେ ଏହି
କରିବାରେ ମାତ୍ରାରେ କିମ୍ବଳି,
କୁଣ୍ଡିତୁ କୁଣ୍ଡକରିବାରେ କିମ୍ବଳି
ଦୂରଟିକି କ୍ଷେତ୍ରର କୁଣ୍ଡରେ
କୁଣ୍ଡରେ କୁଣ୍ଡ ଆମେ କିମ୍ବଳି,
ଆଶାରି ମାତ୍ରାର କାହା
କାହାରେ କାହାରେ ଦେଖାକାବ କାହାରେ
କରିବୁ କରି ଆମେ ମାତ୍ରାର,

କୁଣ୍ଡରେ କାହାରେ ଦେଖାକାବ କିମ୍ବଳି କାହାରେ
କାହାରେ କାହାରେ କିମ୍ବଳି, କୁଣ୍ଡରେ କାହାରେ କାହାରେ ଏହି
କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ ଏହି

“କୁଟୁମ୍ବା—ପାଞ୍ଜନ୍ୟରେ ପଥେ-

ତୋ କି ଅନ୍ଧାଦିତେ ବଳବନ୍ୟରେ,

ତାନେ ଶନ୍ତିରକ୍ଷଣ ଯେଲେଟ ତୋହା”

“ଦୀର୍ଘାବ୍ୟୁ, ବନ୍ଦେ ପାଦ୍ୟ ଚାହେଁ”

“ଅମି ବଳବ; ଶୋଭା ତୋ ତାବ ହେଉ

“ଏହ୍ୟାତ୍ମି ଏ ବାବନ୍ୟ ମହେ ବାଧା, ”

“କାହାର ମତେ ବାଧ୍ୟ ଏହାତ୍ମେ ବଳେଇ କଥା ଆତ୍ମ କୁଟୁମ୍ବାଙ୍ଗ
—ମାମାବାବୁ—ଏବେଳେ କାହାକୁଟୁମ୍ବାଙ୍ଗ ନୟ—

“ଅମି ଆତ୍ମ କାହାର ମାନ୍ୟ

—ପିତ୍ରଙ୍ଗେ ମେ ଦେଖିଲି ଦୁଇଟି,

ଅମି କୁକେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଏମାତ୍ରି ଏବେ

ମିଛୁମାତ୍ର ମିତ୍ରାନ୍ତିରାମି,

କାହା ଶ୍ରୀ ମକ୍ଷମା—ଇଞ୍ଜନ୍ୟରୁ ଜାପନା ବସିଛନ୍ତିଲାମେହେ ହେଲେ ଦାଳା
ଯୁଗ୍ମି ଉଦ୍‌ଧେ ଦେଖୁଥିଲା,

କାହାର ବନ୍ଦେ ବସିଛନ୍ତିଲାମେହେ କିମ୍ବା କାହାର ଲାଗେ
ଯୁଗ୍ମି ଦେଖିଲା ଏବେ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର—

କୁଣନବିହୁ—ହେଲେ କାହାର କାହାର—

“କାନ୍ତକୁଟୁମ୍ବା ଦିନି କାନ୍ତକୁଟୁମ୍ବା

ପାଇଁ କାନ୍ତକୁଟୁମ୍ବା କାନ୍ତକୁଟୁମ୍ବା

କୁଟୁମ୍ବାଲୋ ତାବ କୁଟୁମ୍ବା କୁଟୁମ୍ବା

କୁଟୁମ୍ବାଲୋ ବାହେ କାନ୍ତକୁଟୁମ୍ବା

କୁଣନବିହୁ—କୁଣନବିହୁ—କୁଣନବିହୁ

କୁଣନବିହୁ—କୁଣନବିହୁ—କୁଣନବିହୁ—

କୁଣନବିହୁ—କୁଣନବିହୁ—କୁଣନବିହୁ—

(21)

ବେଳେ କହୁ ଦୋଳା ଦୂଳନ୍ତମ୍—
ମୁଣ୍ଡ ଦିନ୍ଦିର ତାର ଆଶିଷାନ ଆହେ,
ମୁଣ୍ଡ ତାର ପଲାନ୍ତମ୍।"

ଶ୍ରୀକୃକୁମାର ସାହୁର ଚାନ୍ଦାନାଦେବ ବ୍ରାହ୍ମକିରଣ ଲିଖିଥିଲେ—
"The Courtship of the youngly Bo"—ଶ୍ରୀକୃକୁମାର
ଅଧ୍ୟାତ୍ମାକାଣ୍ଡର ଦେଖିବା ଏହା ତରିକାରେ କାହାରେ
କୁମରଧାନ୍ୟାନ୍ତମୁଣ୍ଡଙ୍କ ଉଦ୍‌ଘାଟନା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ କାହାରେ
ଏ—ଶ୍ରୀକୃକୁମାର ମାତ୍ରାମାତ୍ରି । 28 ଏବେ କରିବାରେ ଶ୍ରୀ
କୃକୁମାର ହୋଇଥିଲେ ଅଜାତିଳେ ଦେଖାଇଲୁ କିମ୍ବାରିଦେଖି—

ପବର ଅହମାତ୍ର ବିବେବ ଚାନ୍ଦା,

ବିବେବ ଲାନ୍ଦୁ ଶିଳ୍ପି—

ପିତାମାତ୍ର—ଆଜି ଲାଗି କାହିଁ

ଦାକ୍ଷେତ୍ର ଲାଲ ଲାଙ୍କୁ

କାଳିତ ଆଜି ଏହାମେ ଏହାମେ

ଆଲାପ ବଧିଲ ଶିଳ ଦୁଇ

ବ୍ୟାପ କାହିଁକି ନାହିଁ କାହାରେ

ବାହ୍ୟ ବର୍ଷାଲୋକାର୍ତ୍ତୀ;

କୁଞ୍ଚିତ କାହିଁ ମେଘର କାହାରେ

ବ୍ୟାପ କାହିଁ କାହିଁ—ଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ ହୋଇମାର ଅପରିହାର ହୋଇଯା ଆମାତ୍ର ଲାଦେ, ଧାରାରେ
ଅପରିହାର ତାଦେର ପିତାମାତ୍ର ଅଧିକାରୀ, ହୋଇଯା ନିରାକାରୀ
ଅପରିହାର ତାଦେର ପିତାମାତ୍ର, ହୋଇଯା ନିରାକାରୀ
ଶ୍ରୀ ହୋଇମାର ଅପରିହାର । 28 ଏବେ କରିବାରେ ଶ୍ରୀ
କୃକୁମାର ହୋଇଯା ତାମିଳ ହୋଇଯା କିମ୍ବାରି

କୁଳ କାହାର—

ଅପରିହାର କୁଳିଏ
ନାହାଯା କୌଣସି?

ଶୁଦ୍ଧିକର ମୋହ ଛାତ୍ର
ଚାରି ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକାରୀ,

ଅନେକ କଥା ପ୍ରଯତ୍ନେ ଆମେରିଖ ମହିଳାଙ୍ଗାଣୀ, ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନୀ
କୁଟୀର୍ଣ୍ଣିକ ପିତୃଙ୍କ କାହିଁ, ପାଦିନିର ଚାମ୍ପଙ୍କ ଚିତ୍ର ବାହୀରେ ଏସେ
ମର କାହାର ଦ୍ୱାରା ଦିମ, ଗର୍ବ ଓ ସଂପଦିତ୍ୟାର କିମ୍ବା କଥାର
ଅବଳୀ ଦିଲି ଦେଖେ ତାର ଜୀବିମାନ ମଧ୍ୟର ଅଳ୍ପ
କୁଟୀର୍ଣ୍ଣିକ ଆହୁ ଥାମ ପୁରୁଷଙ୍କୁ —

"ବରା ଗୋକୁଳର ଲୋଡେ ପାଠ୍ୟକାରିନିକାରୀ
ଦିଲି ଦେଖେ କାହିଁ ଏହେ ଆହୁ ପୁରୁଷ,
କାହିଁ ନା କାହିଁ ନା; ବରାତେ ପିତୃଙ୍କୁ
ବରା ବିନାଦେ ଦିଲେ ଯାମୋ ଅଜାନିକାରୀ,
ବରା ବିନାଦେ"

ଦେଖେଦେବ ବରାମାନ "(୧୩୫୪) ରିକ୍ୟ ଟିପେନ୍ଟରିକିଳୋଏର
ଆଜ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିକାଙ୍କୁ, ତିଳି ବରାମାନ କାହାରିବ ମଧ୍ୟ ନିରମିତ
ଆଚିନ ଦେବଜୀବିନ୍ଦୁଙ୍କୁ ଆହୁ ଦେଖେ ଦେଖେ ପାଠ୍ୟକାରୀ
କବିତା ପିଲିମେଟେରି, ଅବଳ କଣିକା କାହିଁମେ ତିଳିବାମା
ବରାକୁ ମଧ୍ୟାମାନର ସାବ ଦିନାଜନ ବରାରିତେ କିମ୍ବାଦେ
ଆମର ପୁରୁଷ ଦିବେତେ ଆଚିନ ଆମୋଡ଼କେ —

"ଚାକାଳେର ଆମୋଡ଼ି ନମର ଜୀଜାଲିଲିମ ପାଞ୍ଚକାଳ
ଜାମ୍ବୁ ଦେବ କାହିଁ କାହିଁ ମାଜୁର କ୍ରିଲ, ଆହାର
ପାରିନିକେ ପିଲାକଳ ଦେଉମାଳେର ଟିପାରେ ଲୋହାର
କାହିଁ କାହିଁ କେ କେମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ରା କିନ୍ତୁ ଆହାରା
କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ
କାହିଁ କାହିଁ, କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ
ଆମ କୁଟୀର୍ଣ୍ଣିକା ମାହିତେ ଆହାରାରେ ଆମର କୋର
ମାରୁ ପାରୁ."

ମାଁ ପ୍ରେମେ ପାହାମିଳି କିନ୍ତୁ ଏହି ଶୂଣ୍ଡ ହୁମେକୁ
ଦୋଷ ଅଛି ତିବୁ ଆଖ୍ୟାନ, ସଙ୍ଗଜୁଣ୍ଡ ତୀରରେ ଯାଏ
ଦେଖୋଲ ତୀରନ ତାତ୍ତ୍ଵକ ତାମୁଳକ ହୁମେକ ଉନ୍ନ୍ତରିଯାଇ
କୌଣସି ହୁମେଧୁ ତାଲମାଟୁ କାବିତା—

"ତାଲମାଟୁ ଏହିମାଧ୍ୟ ଦୁଃଖିଯେ—

ତାଲମାଟୁ ପୁଣିଯେ—

ଦୁଃଖ ମାନେ ପାହାମିଳି

ମାନୁ କାହିଁ କାହାର ମଧ୍ୟ ଶୂଣ୍ଡ ଥିଲେ ୨୦୨୫

କୁଣ୍ଡରେ ବାହେ ଚିଠି ୨୦୨୫—

ଦେଖୁଲାମାଧ୍ୟ ପାହା ଚମ୍ପି

ତାରୁ ତୋରୁ ବିଷି ତାରୁ ମାନାମିଳି

ଦୋଳ ଶୋଳ ପାତାମିଳି

କୁଣ୍ଡରୁ କାହିଁ କାହିଁ

ମାନେ ମାନୁ — ଯେବେ କୁଣ୍ଡ ପାନ ପାଇଁ

କୁଣ୍ଡ ମାଟେ ମାନାମିଳି

ବାହାମିଳି ମେଲେ ତାରୁ—

ବୁଦ୍ଧିକୁ ନାହା କିନ୍ତୁ କିମାରେ ତୁମି ଓଁପାଲେତୁ ତାରୁ
କିନ୍ତୁ ତୁ ଦାରୀରେ କୁଳକ ହୁମେ ଓଟେନିଲୁ ଶୁଭାନ
ମାତ୍ର ଦେଲାଲାମାଧ୍ୟ ବିଷି ବୁଦ୍ଧିକୁ ଦେବତା ବୁଦ୍ଧିକୁ
କାହାମାଧ୍ୟ କୁଣ୍ଡରେ ବୁଦ୍ଧି ମୁଣ୍ଡି—

"ତୁମେ ମୋର କିନ୍ତୁ ଦେଲାଲାମି

ତୁମି ତୁ କୁଣ୍ଡ

ଦେଖାଇ କାହିଁ କାହିଁ ପାହାମିଳି

କିମିମ ତାନ୍ତରେ ତୋର କାନ୍ଦିଲୁ ହୁମେ ବୁଦ୍ଧିକୁ

ଓପନ ଫ୍ରେଶକୋ

ଶିଖୁୟ ଗୁଡ଼େ ବିହୁ ରାମେଶ୍ୱର ଦିଲ୍ଲି ପାତ୍ରଙ୍କଳ
ଦେଖିଲୁ ଏବେ କମାଇଲୁ କବି ଦେଖିଲୁ କୁଣ୍ଡଳ
ଦେଖିଲୁ ଏବେ କମାଇଲୁ

ଏହି ଅଧେକିମ୍ବ ବାହୁଦୂମାର ଦାମ କବି ତାଙ୍କ ଲବିନାଥର
ଦିଲ୍ଲି ଦେଖିଲୁ ଏବେ କମାଇଲୁ ବନଲୁ ଦେଖିଲୁ
ବାହୁଦୂମାର ଭାବିନୀଯ ଉତ୍ସବାଳ୍ଲବ୍ଧି

ଏବେ କିମେଳୁ କିମେଲୁ ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା ଲିଖିଛି ଲେଖନରୀ
ମନ୍ଦିରାଳିତିବେ ତାଙ୍କିଳ ପଦ୍ମ ଲୋକ,
ଦେଖି ଦେଖି ବାହୁଦୂମାର ଦୁଇରେ ଆଜିଲେ ଦେଖିଲୁ କିମେଲୁ
ଦେଖିଲୁ ବାହୁଦୂମାର ଜୀବକର୍ତ୍ତା ଦିବିନାନ୍ଦିନୀ ଲିଖିଲୁ
ପ୍ରଦେଶେ ଲାପିତ ମାରୁଦୂରୁ କାଳ ଲିପାତାର
ଆକ୍ରମା ଅର୍ଥର କାହାରି

ବାହୁଦୂମାର କାହାରି ଦେଖିଲୁ ଚିମ୍ପଟ
ମାନେ କମାଇଲୁ ଦେଖିଲୁ ନାହିଁ,

କିମେଲୁ କିମେଲୁ ବାହୁଦୂମାର କାହାରିବ କାହାରିକି ଦେଖିଲୁ
ଦେଖି ଲିଖିଲୁ କିମେଲୁ ଦେଖିଲୁ ମନ୍ଦିରାରି,
ଦେଖିଲୁ କିମେଲୁ ବାହୁଦୂମାର କାହାରି କିମେଲୁ

ଆକୁଳ ମିନାକର୍ମ ଦେଖିଲୁ ଦେଖିଲୁ,

ଆକୁଳ କିମେଲୁ କିମେଲୁ ଆକୁଳ କୁଣ୍ଡଳ
କିମେଲୁ କିମେଲୁ କିମେଲୁ କିମେଲୁ କିମେଲୁ, କାହାର
ପାରେଲୁ କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
ଆକୁଳ କିମେଲୁ କିମେଲୁ, ଆକୁଳ କାହାର ଆକୁଳ

ଅଣ୍ଟିଲ ଦୀର୍ଘ, ଅଛନ୍ତି କାହାର ପୁଣିଳ
ଅମନି ତୁଳ ଡିଗିଯୁ ନିଯୁ ଏବଂ
ପିତ୍ରକାର ଘରଧରେ,

ଶୁଣି ଶୁଣି ତେ ପାତଳ ବନମିଳା ଓ ଆଶ୍ରମ ପାରିବୁ
ଅନ୍ଧାଳନନ୍ଦା ମାତ୍ର କୁବାରେ ନାମ ପୁଣିକାରେ ବୁ
ମେହେ; ପାତଳ ବନମିଳା ଶୁଣି ଅନ୍ତର ଗୋଟିଏ (ଗୋଟିଏ)
କୁମା ରତ୍ନେ ଅଜ୍ଞା ପାରିବୁ ସ୍ଵରତ୍ରେ ମୋଦିଲୁହାର
ଅମନ ଅନ୍ଧାଳା କୁଣ୍ଡିକାରିନେ; ଯା ପାତଳ ବନମିଳା
ଦୁଃଖର ପୁଣାଙ୍କରୀ ନିଯେ ଥିଲା, ଏହା ଥିଲା ଏ ପାରିବୁ
ବନମିଳା କୁଣ୍ଡିକାରିନେ ବଳଳ—

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶ ପାତଳର ଅନ୍ଧାଳ ଦେଖେ

କୁଣ୍ଡିକାରି ହାତ ପାତଳ;

କୁଣ୍ଡିକାରି ହାତ ମଧ୍ୟ,

ବନମିଳା ପାତଳ ଦେଖେ ଦିଲେ,

ପାତଳ ଦେଖେ କୁଣ୍ଡିକାରି ଉଠିଲେ

ଦେଖ କୁଣ୍ଡିକାରି ଅନ୍ଧାଳ ଦେଖେ

ଦୁଃଖି ମକାର ବନମିଳା ପୁଣିଲୁ

ଏ—କାବୁ ମେନ ପିଜିବାରି ଥିଲା

ଅକ୍ଷାଧିକି ଧୂର ପୁଣିଲୁ)

କୁଣ୍ଡିକାରି ନାହିଁ ଦେଖେ

କୁଣ୍ଡିକାରି ନାହିଁ ଦେଖେ ନାହିଁ

କୁଣ୍ଡିକାରି ଦେଖେ ଦିଲେ ରାତିର

পুরুষ কানুনীয় মন্ত্রী কিন্তু আবশ্যিক জীব
জীব পুরুষের পেল, এবলে চিরকালীন অন্ধা
ভূতিতে সঁবিগ পড়ল অঙ্গনীয়।

অন্ধা অবল আমা অক কানুনীয় ক্ষেত্র আব
কিন্তু কিন্তু মুসলিম, বর্ণবিশিষ্ট নিয়ে নিয়ে
গুরুত্বপূর্ণ রেখে নিয়েছেন বিকাশ; দ্রোণ ও তাৰ কথায়
বেবি নাথে পুজো কোথেকো —

পুজো কোকো আব হাতে
হাতে সাতাৰ জুলা
আনাবুজ আব আতা
আব রচনা উলা?

(অ) অক আব আব কোকো নিয়ে আকানীকে
দ্রোণ রেখে কোকো কামকে কুপলিন্তি কো-কো
দ্রোণ রেখে কোকো কামকে কুপলিন্তি কো-কো
কোকো কোকো কোকো কোকো —

লক্ষ্মী কোকো কুলিন্তি আলা
লক্ষ্মী কোকো
কুলিন্তি মত কোকো কোকো
লক্ষ্মী কোকো

বলাই যাওলা কুলিন্তি কুলিন্তি আলা কুলিন্তি কুলিন্তি
আলো কুলিন্তি কুলিন্তি কুলিন্তি কুলিন্তি
কুলিন্তি কুলিন্তি কুলিন্তি কুলিন্তি

ବେଳିଷ୍ଟୁ ୯

ଏ "ପ୍ରତେ ଅନ୍ଧିତ" କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେ ମେ କାମଳାନ୍ତିଳ୍ ଅବ୍ୟାପ୍ତ,
ଦୁଇତିଗାନ କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେ ଆ ଘୂର୍ଣ୍ଣିତମାନ ହୁଏ ଦେଖେ ।

ଏ ଶୁଣିବାରେ ଅନ୍ଧା ପରିପକ୍ଷତାର ଚନ୍ଦ୍ରଦିନାଟେ ତାର
ବନ୍ଦି ଓ କୋଶଳ "କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେ ।

ଏ ଅଛୁ କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେ କବିଧି ମୋବନ - କୃପେନିପାତାର ଚନ୍ଦ୍ର
ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍ ଘଟେ ।

ଏ ଅଛୁ କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେ ଗ୍ରନ୍ଥର ଚନ୍ଦ୍ର ଡାଙ୍ଗାର ଲିଳା; ଜିନ୍ତା
ଦେବି ନିରିଦ୍ଧ କୋ ଦ୍ୱାରାଦ୍ଵାରା, କାନ୍ତିର, ଅଦେଲ, ରମ୍ଭାଇ, କୁର୍ରା
କ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଅବିକିଷ୍ଟ କବି - ଚନ୍ଦ୍ରକାଳ ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍
ନିରିଦ୍ଧ ଅବିକିଷ୍ଟ ଦେଇରୁଥିଲେ କବିନ୍ତି ଅକ୍ଷୟ
ଅନ୍ଧ ଦେଇଲ୍ଲ କୋଶଳ ।

ଏ ଅଛୁ କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେ ନିରିଦ୍ଧ ହୁଏ ଓ ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍-
ନିରିଦ୍ଧ କୁର୍ରାଦ୍ୱାରା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରାଧା

ଏ କାନ୍ତିରଦ୍ୱାରା ଓ ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍ - ଅଛୁ ଦୁଇମେର ନିନ୍ଦା- ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍
କାନ୍ତିରଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ନିରିଦ୍ଧ ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍ ଏହି ଏକ
ଦେଇରୁଥିଲେ କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେର କାନ୍ତିରଦ୍ୱାରା ନିରିଦ୍ଧ ଓ କୋଶଳ
ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍ ଅବିକିଷ୍ଟ କବି ଉପରି ଲାଗି କବିତାନ୍ତିଳ୍-କୁର୍ରା
ନିରିଦ୍ଧ କରେ ।

ଏ ଅବୁ ଅଛୁ କାହୁଡ଼ାଙ୍ଗେ ଦ୍ୱାରା ନିରିଦ୍ଧ ଲାଗିଥାଏ ଏହି
ଏ ଅବୁ ଅବୁ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍ ପକ୍ଷିନିରିଦ୍ଧିତା
ଅନ୍ଧିତାନ୍ତିଳ୍ ହୁଏ ।

କୁଟଳୀଳି) କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆସ୍ତାମାତ୍ରର କାହିଁ କାହିଁ
ଅଗେବେଳୀମୁଁ ବୀତିର ଆଶାଦାନ ମୁଢିଛି ଫୁଲେଦେଣ,
ଆଖିଯୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆସ୍ତାମାତ୍ରର କାହିଁ କାହିଁ
ଚାଲେବିଳି କବିତା,

ବୁଝି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଜିମାଦ୍ୟ ଅଭିଭୂତିଶାଖେ
ଅଭିଭୂତିଶାଖା-କୁଟଳୀଳି ଆଶା ପୁଣ୍ୟକୁ
କହେ,

ଯା "କାର୍ଯ୍ୟ" କାର୍ଯ୍ୟକୁ କାହିଁଲାଲି ଅବ ପାଇଁ
ଯା ବାଲାଟ୍ ଦୁଃଖ ଦୁଃଖ,

ବୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆଶ, କାମା ବୀର୍ବିର୍ଜିନାର
ମାତ୍ରଷ୍ଵର ଅନ୍ୟଙ୍କ ଅବଶ୍ୟକ ପାଇଁଥେ,

ବୁ "କାହିଁଲି" କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଭାବୁ କହିବାକୁ କବିତା

ବୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ "ପାଞ୍ଚାବୀର ଭାବୁଦେଇ, କରିବୁଛି
କହେ" ପ୍ରାଣିକାତମିକବି କେତେବେଳେ କାହିଁଲାଲି
ଯ କାମାଦୁରିଧି ପ୍ରାଣିକର ବିଦୁଷୀ ମନବେବ କିମ୍ବା
ଅତୁ ନାତୁ ବିଦୁଷି ଦୁଃଖମାନି କହେଥେଣି।

ବୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ କବି ହୋ ହୁଏ ପାଇଁବା, ମେ-
ଦ୍ରାବୁ-ଏହି କିମ୍ବା ଲିଲାଲିତେ ଏଣ ଏକାଜ ଲିଲାଲିଲି-
କାହିଁ ଅବଭାବ ଉଦ୍‌ଘାଟନ,

ବୁ ଅଭିଭୂତ କବିର ହୋ- ଦୁଃଖର କାହିଁ କାହିଁ
ଲିଲାଲିଲିଲି, କିମ୍ବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆଶାକିଳି
ଆର ଲିଲାଧ ହୋଇ ଅଭାବ ହୋଇବି

iii) एक कार्यालये नवीनीकरण तक पहुँचे) का अप
कार्यालय विभाग लाई करनेहोंगे।

ii) एक कार्यालये नवीनीकरण विभाग
लाई एक समिति द्वारा बनायेगी।

iii) एक कार्यालये लाई उपर्युक्त अधिकारी शिखाएं
कार्यालय विभाग द्वारा आवास द्वारा देंगे
दूसरा जो लाई अधिकारी उपर्युक्त नवीनीकरण
एक विभाग द्वारा देंगे जोके उपर्युक्त उपर्युक्त
एक विभाग द्वारा देंगे एक कार्यालय।
परिस्थिति देखनेहोंगे एक कार्यालय।

iv) प्रदेशीय कार्यालयीक एकत्रिमित्यकी कार्यालय
हो।

v) निकुञ्ज कार्यालये नवीनीकरण द्वारा
उपर्युक्त अधिकारी नवीनीकरण, तो तो कार्यालय
प्रदेशीय कार्यालय और दूसरी लाई प्रदेशीय
प्रदेशीय कार्यालय अधिकारी द्वारा देंगे।

vi) निकुञ्ज कार्यालये नवीनीकरण द्वारा
उपर्युक्त अधिकारी द्वारा देंगे नियम विधान
उपर्युक्त अधिकारी द्वारा देंगे।

ग्राम:

vii) एक कार्यालये नवीनीकरण विभाग
ग्राम निकुञ्ज अधिकारी द्वारा अधिकारी द्वारा
कार्यालये नवीनीकरण विभाग द्वारा देंगे।
कार्यालये नवीनीकरण विभाग द्वारा देंगे।

四 **পৰিপল্লী** "খেলা" কাব্যান্বক্ষেত্ৰ উন্নয়নস্থিৰণ - কল্পনা
মেল প্ৰদৰ্শন "কবিতান্বে অভিভিজ্ঞ বৃহৎ" কলা
গুৰু পূজোপল্লী,

五 আবৰ্ধ গুড়ি দেৱান্বিষ্ঠ শুভ্রমূৰ্তি অঙ্গুষ্ঠান্তৰ
গুৰু কাব্যান্বক্ষেত্ৰ মেল চক্ৰ কবিতান্ব হোৱাতচেতি-
লাভ মুখ্যমূলক কোৱাৰে অনুমতি প্ৰদৰ্শনে।

六 এই কাব্যান্বক্ষেত্ৰ কবিতান্বে লাভ স্বীকৃত
শুভ্রমূৰ্তি পৰিষ্কাৰ কবি-মেল নতুন কৰাৰ মূল্যালী
ছোটো উন্নিস্বক্ষেত্ৰ কৰিছো কৈলাশেন্দৰে।

七 এই কাব্যান্বক্ষেত্ৰ কবিতান্বে কবি মুকুত
চূল কুবেৰ কৰিছো।

八 পঞ্চাশ টুল অনুমোদনে অলঙ্কৃত, ব্ৰহ্মণ ও অন্না
চূৰ্ণু-পৰ গুৰু-বিজ্ঞাপন কৈল ব্ৰহ্মণু-
বিবৃতেৰ গুৰু কৰাৰ মতো কৰে। এই কাব্যান্বক্ষেত্ৰ
কৈল কবিতান্বে গুৰুত্ব,

九 এই কাব্যান্বক্ষেত্ৰ কু উন্নিস্বক্ষেত্ৰ কবিতান্বে-
তে কৈল চৰণ লা কৈল অধিবৃত মোহুৰ কৰাৰ
চৰণ নুভৰে এই কবিতান্বে বৃহৎ^১
শুভ্র-দেৱান্বিষ্ঠ কৈল কবি অশ্বস্তু কু সেফল
মিকিমু "কাব্যান্বক্ষেত্ৰ আমৰা ত্ব বাস্তু কৈলোৱ
মিকিমু অস্তু দেৱান্বিষ্ঠ মিকিমু দেৱান্বিষ্ঠ মিকিমু
অস্তু কৈলোৱ কৈলোৱ আমৰা অস্তু আমৰা মিকিমু

- iii) "କିମ୍ବୁ ହେଲାଲାର କାହାତିକୋର ଏହି କିମ୍ବୁ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଦେଖି-
ବାବୋର କଥାପା ହେଲାଲାରେ ଅନ୍ତର୍ଭେଦ ଉଣିଥିଲା,
- ii) "ପୂର୍ବୀ" ଲାବିଶୁରାରେ ଜ୍ଞାନ ଓ ଚୌଜନ୍ମଗୋଟିଏର କା-
ହାତରେ,
- iii) "ପୂର୍ବୀ" କାହାତିକୀଟି କବି ଫୁଦମ୍ବେ ଏହି ଲ୍ପନ ତୁମୋ-
ଦେଖିବାରେ କୁଳା ଯାଏ କାହାରେ ସୃଜନିତିଙ୍କା,
- iv) ଏହି କାହାତିକୋର ଅଧିନିକେ କିମ୍ବୁର ମ୍ରିଦୁଳାରେ
ଅଳ୍ପିଦିକେ ବିଦ୍ୟାଗାରୀ ହେଲେ ଭାବୁମା ଜ୍ୟୋତିର୍ବ୍ରାନ୍ତି
ମମପ୍ରବେରିତିନିତ ଶ୍ରୀରାମନ୍ - ଏହି ପୂର୍ବୀର ଜିଲ୍ଲା
ଜୋଡ଼େଣ ଏହି କବି ଫୁଦମ୍ବୁନିମିତ୍ତିତ ହେଲେ - କିମ୍ବୁ
ପୂର୍ବୀର କାହାର କୁଳ ତୁମ୍ଭେ କବି ହେଉ ଦେବଜାବିନା
ହି କାହାତିଦ୍ୱାରେ,
- v) ଏହି କାହାତିକୋ କବି ପରିଷ୍ଠିତି କୌଣ୍ଡଳେ ମୋବାଇ
ଟିମ୍ବାଦା ଅନ୍ତରେ କବେବେଳେ ।
- vi) ଏହି କାହାତିକୋ କବି ପ୍ରତିନିଧିର ଲ୍ପନରେ
ତୀର୍ତ୍ତ କବନ୍ତୁ ହେଲେଛେ ବୁଝି କରିବାର ମାଧ୍ୟମେ,
ତୀର୍ତ୍ତ କବନ୍ତୁ ହେଲେଛେ କିମ୍ବୁନିମିତ୍ତିତ କୌବନମାଧ୍ୟମରେ
- vii) ଏହି କାହାତିକୋ ହେଲେନିତ କୌବନମାଧ୍ୟମରେ
ବୁଝି ଦିଲେବେ ।
- viii) କାହାର ଏହି କାହାତିଦ୍ୱାରେ
କବି କବନ୍ତୁ ହେଲେ ମେମୁନ୍ତୁ ଧ୍ୟାନେହି କୌବନ
ପେଣିଷ୍ଟି କବେବେଳେ ମେମୁନ୍ତୁ ଧ୍ୟାନେହି କୌବନ
କୁଣିତି ; କୁଣି - ଗୁଣି - ଗୁଣି - ଗୁଣି - ଗୁଣି - ଗୁଣି -

কুত্তলা শ্রীকার

আমর এই অন্যতেজনক কাজটি
সংক্ষিপ্ত করতে গিয়ে হয় এব বৃপ্তি
হয়েছিল ও মরাবের হাত রাখিয়ে দিয়েছেন,
তাই এবাব অতি আমার অনুসৰ ও কুত্তলা
খেনাটু,

Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya.

EXAMINED
[Signature]
[External]
2/9/23